

ΧΡΗΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ
ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ
ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΗΣ 1884

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας
διοργανώνει

Μονοήμερη εκδρομή σε μνημεία της Σαλαμίνας

Σάββατο 12 Νοεμβρίου 2022

Κόστος κατ' άτομο: 20 € – φοιτητικό 15 €
(χωρίς φαγητό και χωρίς τα εισιτήρια του Ferry Boat)

Δηλώσεις συμμετοχής και καταβολές αντιτίμου **ως τις 10 Νοεμβρίου 2022**
στην κα Σοφία Γιαννιώτη, Βυζαντινό και Χριστιανικό Μουσείο, ημέρες Τρίτη,
Πέμπτη και Παρασκευή, ώρες 10:00-14:00, τηλ. 213 213 9556
ή στο chae.secretary@gmail.com

Παράκληση: οι δηλώσεις να συνοδεύονται με την καταβολή του αντιτίμου.
Αριθ. λογαριασμού: Εθνική Τράπεζα: GR 510 1100 800 000 008 067 565 229.
Δικαιούχος: Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία
(*τα έξοδα βαρύνουν τον καταθέτη)

Η εκδρομή δεν θα πραγματοποιηθεί εάν δεν συμπληρωθεί ικανός αριθμός ατόμων.
Μέγιστος αριθμός συμμετοχών: 50 άτομα.

Πρόγραμμα

- 8:00 Αναχώρηση από το Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών (λεωφ. Βασιλέως Κωνσταντίνου 48).
- 9:30 Επίσκεψη στη μονή Φανερωμένης
- 12:00 Επίσκεψη στη μονή Αγίου Νικολάου στα Λεμόνια
- 14:00 Επίσκεψη στον ναό της Μεταμορφώσεως στο Αιάντειο
- 4:00 Ελεύθερος χρόνος στην πόλη της Σαλαμίνας
- 6:00 Αναχώρηση για την Αθήνα

Η μονή της Φανερωμένης

Η μονή της Φανερωμένης, στις βόρειες ακτές της Σαλαμίνας, αποτελεί το πιο γνωστό σήμερα θρησκευτικό προσκύνημα του νησιού και παρουσιάζει εξαιρετικό ενδιαφέρον από την άποψη της ιστορίας της μεταβυζαντινής αρχιτεκτονικής και μνημειακής ζωγραφικής. Η ίδρυση της ανάγεται στο 1670. Το καθολικό της, που συγκαταλέγεται στους μεγαλύτερους μεταβυζαντινούς ναούς της νότιας Ελλάδας, ακολουθεί τον τύπο της τρίκλιτης βασιλικής με τρούλο στο μεσαίο κλίτος. Η εντυπωσιακή πρόσοψή του συνδυάζει στοιχεία της οθωμανικής αρχιτεκτονικής με δυτικές επιδράσεις και διακοσμείται με κεραμικές ταινίες, πινάκια και μαρμάρινα *spolia*. Οι εσωτερικές επιφάνειες του ναού καλύπτονται με τοιχογραφίες που φιλοτέχνησε ο Αργεῖος ζωγράφος Γεώργιος Μάρκου το 1735, μαζί με συνεργάτες και μαθητές του. Πρόκειται για ένα από τα εκτενέστερα εικονογραφικά σύνολα της μεταβυζαντινής ζωγραφικής με εκατοντάδες μικρών διαστάσεων παραστάσεις που αποδίδουν τους καθιερωμένους εικονογραφικούς κύκλους, θέματα της Καινής και Παλαιάς Διαθήκης, βίους, μαρτύρια, ύμνους και συμβολικές απεικονίσεις, συχνά επηρεασμένες από δυτικά πρότυπα. Η εργασία του Γεωργίου Μάρκου είχε εντυπωσιάσει τους ξένους περιηγητές που επισκέπτονταν τη μονή, ήδη από τον 18ο αιώνα. Οι τοιχογραφίες της Φανερωμένης συντηρήθηκαν το 2013 με τη χρηματοδότηση του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού, Επιστημών και Τεχνολογίας της Ιαπωνίας.

Η μονή του Αγίου Νικολάου Λέιμονα

Στην δασώδη νοτιοδυτική πλευρά της Σαλαμίνας, σε πλαγιά του όρους Σταυρός, βρίσκεται η μεταβυζαντινή μονή του Αγίου Νικολάου, γνωστή ως «στα Λεμόνια», όνομα που αποτελεί μάλλον παραφθορά της επωνυμίας «ο Ελεήμων». Ο χρόνος ίδρυσής της παραμένει άγνωστος. Το καθολικό ανήκει στον τύπο του μονόχωρου καμαροσκέπαστου ναού, με

τεταρτοσφαίρια που βαίνουν σε ημιχώνια, μία τοπική αρχιτεκτονική ιδιαιτερότητα της Αθήνας και της ευρύτερης περιοχής της. Το στοιχείο αυτό είναι ενδεικτικό της στενής και πολύπλευρης εξάρτησης της Σαλαμίνας από την Αθήνα στη διάρκεια της περιόδου της οθωμανικής κυριαρχίας. Στο καθολικό σώζονται εντοιχισμένα μεσοβυζαντινά θωράκια με το θέμα των ρόμβων.

Ο ναός της Μεταμόρφωσης στο Αιάντειο

Το Αιάντειο (τέως Μούλκι) βρίσκεται στη νότια πλευρά του όρμου της Σαλαμίνας και είναι γνωστό στους ιστορικούς της βυζαντινής αρχιτεκτονικής για τους δύο τρουλαίους ναούς που σώζει, την Κοίμηση της Θεοτόκου και τη Μεταμόρφωση του Σωτήρος. Τα δύο μνημεία ανήκουν στον τύπο του τετρακλόνιου σταυροειδούς εγγεγραμμένου ναού και παρουσιάζουν κοινά χαρακτηριστικά, με βάση τα οποία συμπεραίνεται ότι κτίστηκαν τον 13ο αιώνα, ίσως από το ίδιο οικοδομικό συνεργείο.

Καλύτερα διατηρημένος και πιο σύνθετος αρχιτεκτονικά είναι ο ναός της Μεταμορφώσεως. Κτισμένος σε επικλινή πλαγιά, διαθέτει νάρθηκα και παρεκκλήσιο προσκολλημένο στη βόρεια πλευρά του κυρίως ναού. Η τοιχοποιία είναι αμελής, με εξαίρεση την ανατολική πλευρά και τον τρούλο, ο οποίος ακολουθεί το ισόδομο σύστημα. Επάνω από την είσοδο του νάρθηκα, διαμορφώνεται υπέρθυρη κόγχη με οξυκόρυφο τόξο. Στο εσωτερικό σώζονται τμήματα τοιχογραφιών διαφόρων φάσεων.

Φορέας προστασίας των μνημείων: Εφορεία Αρχαιοτήτων Πειραιώς και Νήσων (efapn@culture.gr).

Χάρτης Σαλαμίνας:

https://csisalamina.files.wordpress.com/2010/04/map_salamina_001.jpg

ΓΕΝΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΣΑΛΑΜΙΝΑΣ

GENERAL MAP OF THE ISLAND OF SALAMINA

ΥΠΟΜΝΗΜΑ LEGEND

- Οικισμοί (ανεξαρτήτως πληθυσμού)
Settlements (regardless population)
- Κύριες οδοί
Main roads
- Δευτερεύουσες οδοί
Secondary roads
- Παραλίες
Beaches
- Μοναστήρια
Monasteries
- Εκκλησίες
Churches
- Αρχαίες τοποθεσίες & Ερείπια
Ancient Sites
- Φάροι
Lighthouses
- Λιμενικές εγκαταστάσεις
Port Facilities
- Σύγχρονα Αξιοθέατα
Modern Sites
- Ξενοδοχεία
Hotels
- Σταθμός Λεωφορείων
Bus Station
- Σταθμός Ταξί
Taxi Station
- Πρατήριο Καυσίμων
Gas Station
- Κέντρο Υγείας
Hospital
- Ταχυδρομείο
Post office
- Ιχθυοτροφείο
Vivarium

© CSV-30F-MEPEZ

ΛΗΜΜΑΤΕΣΤΕΙΝ ΚΑΙ ΑΝΤΙΣΤΡΑΦΕΙΝ ΚΑΙ ΟΛΑΝΤΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΙΝ ΑΝΩΤΕΡΟΝ ΣΤΡΑΤΗΓΟΝ ΔΙΑΒΑΣΕ ΤΟΝ ΧΑΡΤΗΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗΝ ΤΗΣ ΜΑΘΗΤΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑΝ ΗΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ ΕΝΟΧΕΙΣ ΔΕΧΟΜΕΝ

ΜΕΓΑΡΙΔΑ MEGARIS

ΓΡΑΜΜΗ ΠΟΡΘΕΜΕΙΩΝ ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗ-ΜΕΓ. ΑΚΤΗ

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 5'

Για σχετικές πληροφορίες συμβουλευθείτε τον πίνακα στον λιμένα της Φανερωμένης

ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗ-ΜΕΓ. ΑΚΤΗ LINE FERRIES

DURATION: 5 mins

For relative info please check the chart in Phaneromeni port

ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗ-ΠΕΡΑΜΑ-ΠΑΛΟΥΚΙΑ

FREQUENCY: Every 15'

(from 05:30-22:00), every 20' (from 22:00-00:00), κάθε 30' (από 00:00-05:30)

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 15'

ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗ-ΠΑΛΟΥΚΙΑ

FREQUENCY: Every 15'

(from 05:30-22:00), every 20' (from 22:00-00:00) and every half an hour (00:00-05:30)

ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 15 mins

ΑΤΤΙΚΗ
ATTICA

ΓΡΑΜΜΗ ΠΟΡΘΕΜΕΙΩΝ ΠΕΡΑΜΑ-ΠΑΛΟΥΚΙΑ
ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ: Κάθε 15' (από 05:30-22:00),
κάθε 20' (22:00-00:00), κάθε 30' (από 00:00-05:30)
ΔΙΑΡΚΕΙΑ: 15'

ΦΑΝΕΡΩΜΕΝΗ-ΠΑΛΟΥΚΙΑ
FREQUENCY: Every 15' (from 05:30-22:00),
every 20' (from 22:00-00:00) and every half an hour (00:00-05:30)
DURATION: 15 mins

ΣΑΡΩΝΙΚΟΣ ΚΟΛΠΟΣ
SARONIC GULF

ΜΗΝΙΜΟ ΘΡΟΝΟΣ ΤΟΥ ΑΙΑΝΤΟΣ
MONUMENT PROBABLY OF AIANTOS